

Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

Boverkets byggråd
9 mars 2017

Dagordning

- Välkommen!
- Föregående minnesanteckningar och dagordning
- Buller och bostäder - ett regeringsuppdrag
- Serieproducerade byggnader
- Nya uppdrag enligt Boverkets regleringsbrev
- Vägledning LCA för byggnadsverk
- PBL Kompetens 2017-2020
- Nya vägledningar om BBR och EKS på PBL Kunskapsbanken
- Bredbandsanslutning
- Fördjupad undersökning om byggreglerna
- Energifrågor
- Nästa möte

Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

En övergripande översyn av byggreglerna

Ingrid Hernsell Norling
2017-03-01

En övergripande översyn av byggreglerna

En kommitté ska genomföra en systematisk och grundlig översyn av:

- PBL kapitel 8: Krav på byggnadsverk, byggprodukter, tomter och allmänna platser
- PBL kapitel 10: Genomförande av bygg-, rivnings- och markåtgärder

- PBF kapitel 3: Krav på byggnadsverk
- PBF kapitel 4: Krav på byggprodukter m.m.
- PBF kapitel 5: Funktions- och säkerhetsåtgärder
- PBF kapitel 7: Kontroll

- BBR och EKS och de standarder dessa hänvisar till

En övergripande översyn av byggreglerna

- Syfte är att modernisera regelverket och därmed gynna ökad konkurrens och ökat byggande
- Kommittén ska även utreda regelverkets ändamålsenlighet, effektivitet och omfattning
- Det står kommittén fritt att vid behov föreslå ändringar i detta och andra närliggande regelverk som ställer krav på utformning och konstruktion av byggnader och anläggningar
- Kommitté: Anna Sander och Kurt Eliasson

Uppdraget

1. Moderna och förenklade föreskrifter
2. På vilken normgivningsnivå bör olika byggregler beslutas?
3. Standarder och konkurrenskraft
4. Kontrollsystemet
5. Minskad klimat- och miljöpåverkan till följd av byggprocessen och materialval

Arbetets bedrivande

- Studera och analysera systemen för byggregler i övriga nordiska länder samt andra relevanta länder
- Ta del av relevant forskning om hur byggregler påverkar den byggda miljöns utformning samt påverkan på kostnaderna för ny-, till- och ombyggnad
- Kommuner och byggherrar, såväl små och medelstora som stora, samt organisationer med brukarperspektiv, ges möjlighet att medverka vid utformningen av förslagen
- Översynen ska genomföras med olika referensgrupper som kopplar till direktivens olika deluppdrag för att nå samsyn och ökad förståelse

Arbetets bedrivande

- Boverket ska under hela utredningsperioden fungera som expertstöd och bistå utredningen
- Kommittén ska i den del som avser föreskrifter om byggregler fortlöpande överlämna sina förslag med konsekvensutredningar till Boverket.
- Kommittén ska samråda med länsstyrelserna
- Vid behov ska länsstyrelserna även bistå kommittén, t.ex. med sammanställningar och utvärderingar av kommuners tillämpning av regelverket

Redovisning av uppdraget

- Den del av uppdraget som avser standarder ska redovisas senast den 29 december 2017
- Den del av uppdraget som avser minskad klimat- och miljöpåverkan till följd av byggprocessen och materialval ska redovisas senast den 30 november 2018. Denna del av uppdraget ska redovisas separat från övriga delar
- Uppdraget ska i övrigt redovisas senast den 13 december 2019. Denna redovisning ska innefatta en kortfattad redogörelse för hur den del av uppdraget som avser föreskrifter, där förslagen fortlöpande har överlämnats till Boverket, har genomförts

Buller och bostäder – ett regeringsuppdrag

Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

Boverket byggråd 9 mars 2017 RU serietillverkade hus

Thomas Johansson

Inledning

- Om regeringsuppdraget
- Samverkan och angränsande uppdrag
- Workshop om ett förslag

”Uppdrag att lämna förslag som bidrar till enhetlighet i kontrollen av egenskaper hos serietillverkade hus”

- Samråd med Sveriges kommuner och landsting och företrädare för byggherrar och entreprenörer
- Vi ska lämna de författningsförslag som behövs samt andra förslag som bidrar till en mer enhetlig tillämpning av vissa krav
- Klart 30 juni 2017

Vad ska uppdraget uppnå?

- Förslaget ska underlätta för byggherren att bygga ett likadant hus fler gånger och på olika platser
- Förslaget ska ge bättre förutsättningar för en rationell industrialiserad produktion av förtillverkade byggnader och därigenom sänkta produktionskostnader
- Ett förslag som går snabbt att genomföra och som ger snabb effekt
- Ett förslag som löser de stora problemen

Samverkan och angränsande uppdrag

- Samråd:
 - Bransch, entreprenörer och Sveriges kommuner och Landsting (SKL)
- Övrig samverkan:
 - Swedac, certifieringsorgan, kommuner
- Angränsande uppdrag:
 - Kommittéutredning för översyn av byggregler och vissa avsnitt i PBL (vårt uppdrag blir inspel)
 - Boverkets uppdrag – Får jag lov (dialog med)
 - Boverkets uppdrag – PBL kompetens (dialog med)
 - Bulleruppdraget (dialog med)

Inom vilka områden görs olika bedömningar

Tillgänglighet

- Krav på tillgänglighet ställs även på "extra" balkonger eller terrasser, utöver de krav som finns i BBR
- Utformningsstandard SS 91 42 21
Byggnadsutformning-Bostäder-Invändiga mått hanteras som "ska"-krav.
- Allmänna råd tolkas ofta som tvingande "ska"-krav av kommunerna
- Kravet på tillgängliga och användbara dörrar för passage till balkong ska utformas utan nivåskillnader tolkas olika av kommunerna.
- Vilka dörrar som kräver dörröppnare ses som oklart.

Inom vilka områden görs olika bedömningar

Bostadutformning

- Kraven på förvaring i en bostad, så som förvaringens storlek, tillgänglighet till förvaringen och var förvaringen ska vara, tolkas olika av kommunerna
- Behovet och antalet fönster i kök på grund av avskiljbarhetskravet tolkas olika av kommunerna

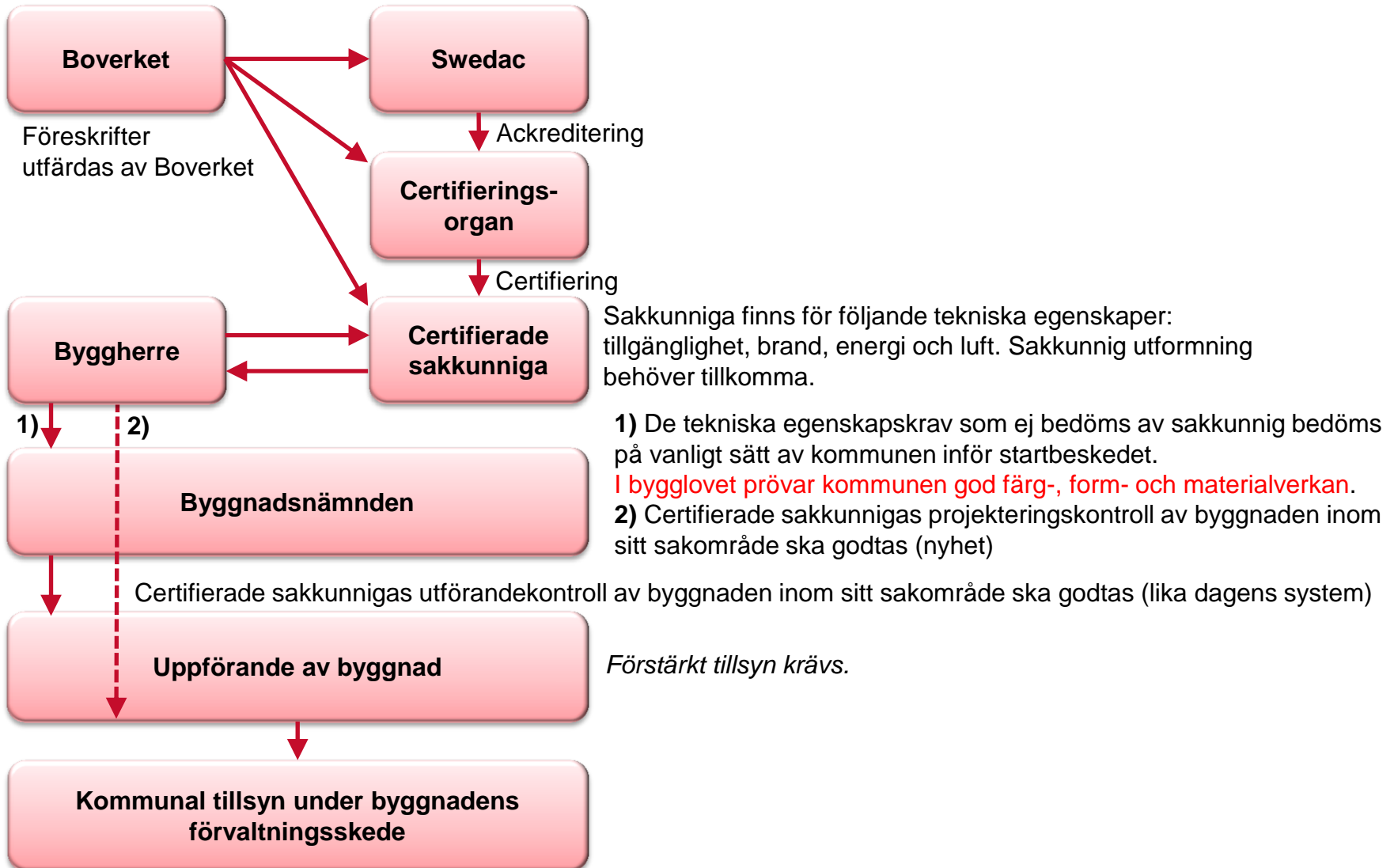
Brandskydd

- Det görs olika bedömningar av verksamhetsklasserna för brand, t.ex. för kollektivboende, hotell, bostad, småhus, flerbostadshus. Detta medför att olika brandskydds krav kan komma att ställas på samma typ av byggnad
- Det görs olika tolkningar av reglerna för brandspridning via fönster när fönster är i olika lägen snett ovanför varandra
- Svårigheter med kommunernas tolkningar av räddningstjänstlagen vilken leder till att olika krav kan ställas på samma typ av byggnad

Ett förslag - en förenklad bygglovsprocess

- Byggherren kan få sin projektering bedömd i förväg avseende vissa krav
- För bedömningen anlitar byggherren certifierade sakkunniga
- **Bedömningen blir gällande och ska accepteras av kommunen**
- Tillgänglighet och bostadsutformning återgår till att bli tekniska egenskapskrav (flyttas från bygglov till startbesked)
- De tekniska egenskapskrav som ej bedöms av sakkunnig bedöms på vanligt sätt av kommunen inför startbeskedet
- De tekniska egenskapskrav som inledningsvis är aktuella är brand, energi, luft, tillgänglighet och bostadsutformning

En förenklad bygglovsprocess

Workshop

- Styrkor och fördelar med förslaget

- Svagheter och risker med förslaget

Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

Uppdrag i Boverkets regleringsbrev 2017

Göran Persson

Uppdrag regleringsbrev 2017 (1)

1. Uppdrag för att effektivisera plangenomförandeprocessen
Tekniska anläggningar i exploateringsavtal, upphandlingsfrågan
2. Utvärdering av tillämpningen av lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag
Brister i lag och tillämpning av 2011 års lagstiftning?
3. Partiella hyreskontrakt
Hyreskontrakt med besittningsskydd på del av en bostad
4. Hyresvärdars krav på blivande hyresgäster
Kartläggning och eventuella förslag på åtgärder
5. Tillsynsvägledning avseende översvämningrisker
Sjöar och vattendrag, globalt stigande havsnivåer
6. Användning av digital teknik
Länsstyrelsernas handläggning, sammanställning och analys

Uppdrag regleringsbrev 2017 (2)

7. Utredning av tillsynen och efterlevnaden av energihushållningskravet
Regelverk och eventuella sanktionsmöjligheter
8. Hållbart byggande med minskad klimatpåverkan
Styra mot hållbara material, hållbart byggande
9. Tillsynsvägledning avseende lekplatser
Underlätta byggnadsnämndernas tillsyn
10. Mina meddelanden
11. Föreskrifter om byggnaders energihushållning
Implementera direktiv nära-nollenergi, föreskrifter och allmänna råd
12. Moderna beredskapsjobb
13. Redovisning av tillämpningen av plan- och bygglagstiftningen
Sammanställa länsstyrelsernas rapportering, fokus bostäder
14. Byte av fastbränslepannor och vedeldade rumsvärmare

Boverket

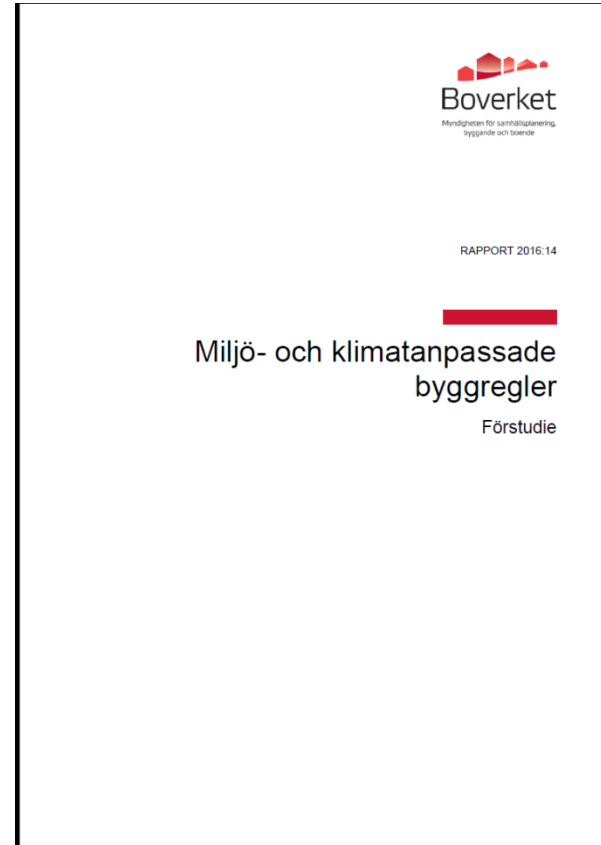
Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

Vägledning om LCA och branschdialoger med bygg- och fastighetssektorn

Madeleine Hjortsberg

Vägledning om LCA och Branschdialoger

- Nytt projekt på Boverket i samverkan med myndigheter och bygg- och fastighetssektorn
- Samverkansprojekt i Miljömålsrådet
- Fortsättning på Boverkets arbete med förstudien Miljö- och klimatanpassade byggregler

Syftet

För att driva på utvecklingen att byggnader ska ha en låg miljö- och klimatpåverkan ska Boverket genomföra följande:

- Vägledning om LCA för byggnadsverk
- Branschdialoger med bygg- och fastighetssektorn om hur de kan minska sin miljöpåverkan

Vad ska göras?

- Boverket ska ta fram och kommunicera en vägledning om livscykelanalyser för byggnadsverk.
- Boverket ska ordna branschdialoger med bygg- och fastighetssektorn om vad som görs för att minimera miljöpåverkan och behov för att öka takten. Dialogerna samordnas med Boverkets arbete att verka för FN:s programområde "Sustainable Buildings and Construction Programme" (SBC) som är ett av sex programområden för att uppnå FN:s globala hållbarhetsmål om hållbar konsumtion och produktion. Boverket har beslutat att bli partner i SBC.

<http://www.scpclearinghouse.org/sustainable-buildings-and-construction>

Tidplan

- Vägledning LCA klar i december 2017 – första versionen, levande vägledning som ska kunna utvecklas
- Branschdialogerna pågår under året till dec 2017
- Boverket ska även ta fram ett PM med förslag till fortsatt arbete utifrån detta projekt

LCA vägledning

- Vilka är de prioriterade målgrupperna för en vägledning om LCA för byggnadsverk?
- Vad ska en vägledning om LCA innehålla? Vilka behov av vägledning finns?
- Tips på befintligt material om LCA som Boverket kan använda?

Branschdialoger

- Hur ska branschdialoger genomföras?

Kom med inspel till uppdraget

- Boverket tar gärna emot inspel till uppdraget. Vill du ge inspel så kan du kontakta projektgruppen:
- kristina.einarsson@boverket.se (projektledare)
- madeleine.hjortsberg@boverket.se
- hans-olof.karlssonhjorth@boverket.se

Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

PBL Kompetens

Viveka Zetterberg och Göran Persson

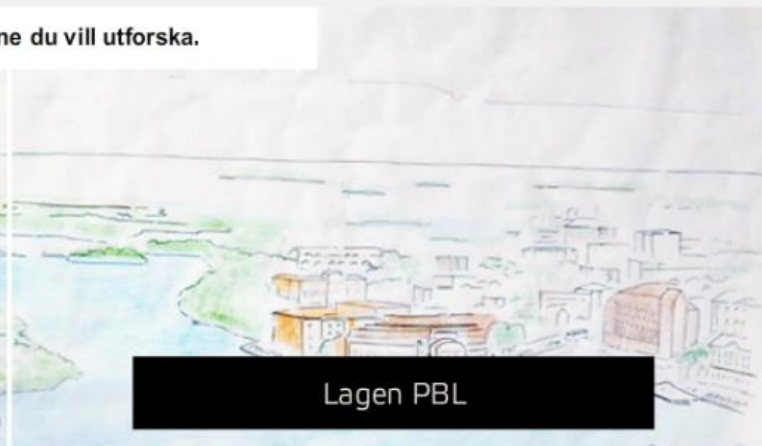
PBL-utbildning för anställda i kommuner och på länsstyrelser samt övriga berörda aktörer.

1. [fortsatt] samordnad och systematisk introduktionsutbildning för nyanställd personal och förtroendevalda
2. Särskilda kompetensinsatser om PBL för kommunala politiker i samråd med SKL efter valet 2018
3. Fördjupningsutbildningar – och bredda till fler
4. Kompetensinsatser i samband med förändringar sker i lag, förordning, eller föreskrift

Målgruppsanpassa

”Boverket ska [...] på ett medvetet och strukturerat sätt använda sina kontakter via nätverk till att fånga upp utbildningsbehov och att identifiera behov av anpassning av den utbildning som genomförs till särskilda grupper av mottagare.”

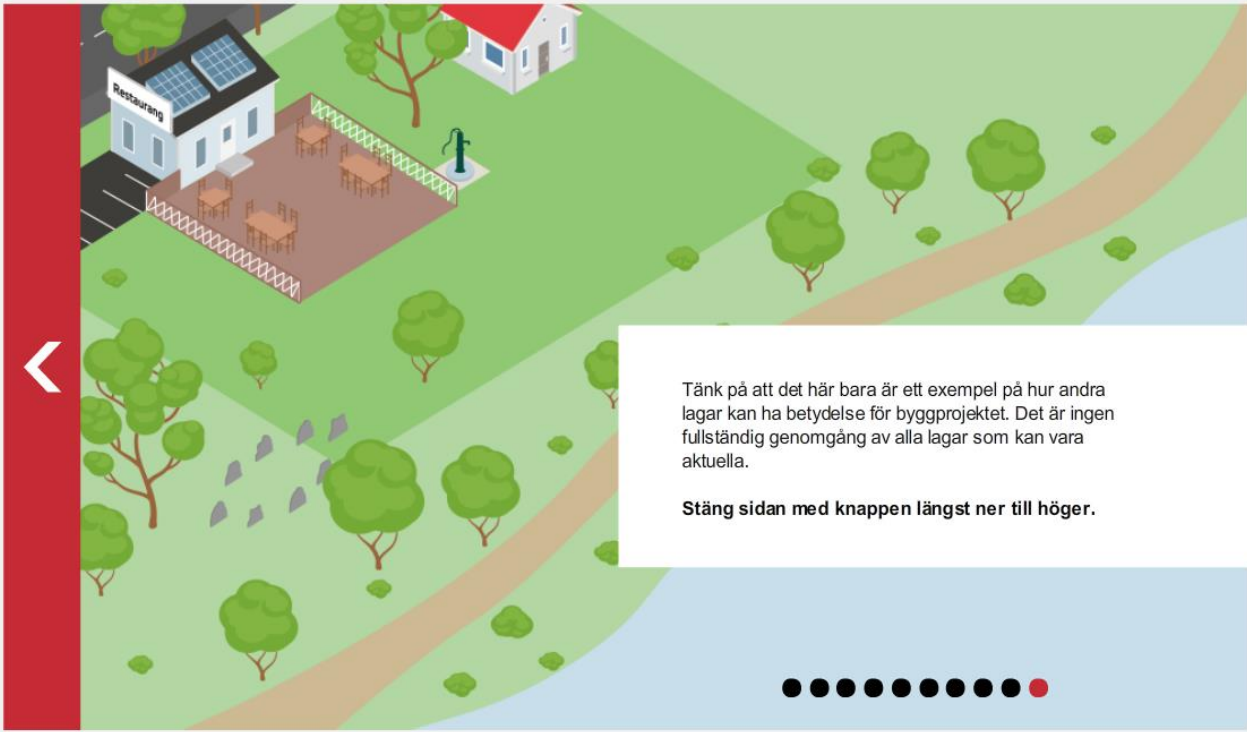
Klicka på det ämne du vill utforska.

Se intro igen

 [Startsida](#)

Lagen PBL

Boverket

Att arbeta med PBL – Lagen PBL

Tänk på att det här bara är ett exempel på hur andra lagar kan ha betydelse för byggprojektet. Det är ingen fullständig genomgång av alla lagar som kan vara aktuella.

Stäng sidan med knappen längst ner till höger.

Startsida Lagen PBL Andra lagar Exempel på andra lagar Stäng sida

STÄNG MODUL

Hjälp Meny

Boverket

Buller i PBL: Byggprocessen

Byggnadsinspektörens bullerglasögon

Det finns ett antal saker du som byggnadsinspektör behöver tänka på för att du ska kunna anta att byggherren kommer att uppfylla kraven på ljudnivåer.

Klicka på frågorna för att se hur du bör gå tillväga.

Vilka kontroller bör kontrollplanen innehålla?

Vad gör du vid arbetsplatsbesöket?

Vad gör du vid slutsamrådet?

 Startside

 12/17

EKS – Boverkets konstruktionsregler

Efter den här introduktionen kommer du att känna till vad EKS och eurokoder är, varför de finns och hur de är uppbyggda. Utbildningen tar cirka 25 minuter.

[Direktlänk till "EKS – Boverkets konstruktionsregler" !\[\]\(bd1a142de767a21e5362c595f844a4ff_img.jpg\)](#)

[Inloggning till "EKS – Boverkets konstruktionsregler" !\[\]\(e2376d476d06eb31946dc01a69a4403a_img.jpg\)](#)

Huvudmannaskap och planbestämmelser

En genomgång av fastighetsrättsliga frågor vid genomförande av detaljplan. Utbildningen tar cirka 20 minuter.

Testa dig själv: Utformningskrav eller tekniska egenskapskrav

I den här avslutande övningen kan du sortera olika krav beroende på om de är utformningskrav eller tekniska egenskapskrav.

Dra textrutan till rätt krav för att testa om du kan skilja dem åt!

3 av 12

Avåkningsskydd på ramp

Utformningskrav

Tekniska egenskapskrav

Ordlista Hjälp Meny

Ändring och ombyggnad

Börja här

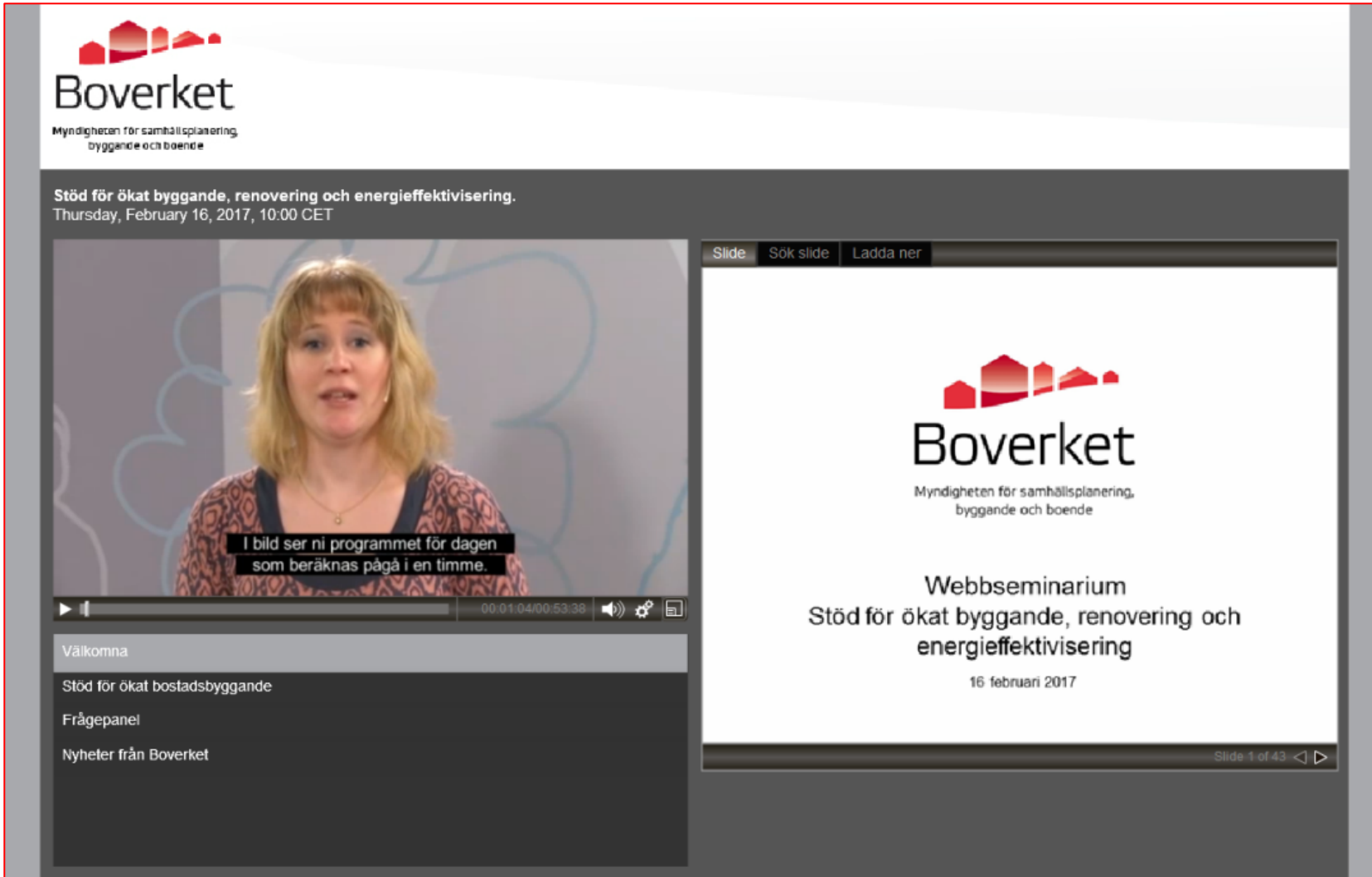
Utvärdering Buller i PBL: Från ÖP till tillsyn

Jag identifierar mig som:	man
Jag arbetar inom:	företag
Hur bedömer du din erfarenhet av att arbeta med plan- och bygglagen:	erfaren
Hur nöjd är du med utbildningens innehåll som helhet. \n1 är lägst betyg och 5 är högst betyg.	4
Jag kommer att ha nytta av utbildningen i mitt arbete. \n1 instämmer inte alls och 5 instämmer helt.	5
Utbildningen var enkel att använda.\n1 instämmer inte alls och 5 instämmer helt.	5
Vi vill gärna veta vad du tycker. Här kan du lämna kommentarer och förbättringsförslag:	Sätt in så man kan stänga av ljudet!

Utvärdering webbutbildning EKS

Jag identifierar mig som:	man
Jag arbetar inom:	företag
Hur bedömer du din erfarenhet av att arbeta med plan- och bygglagen:	erfaren
Hur nöjd är du med utbildningens innehåll som helhet. \n1 är lägst betyg och 5 är högst betyg.	4
Jag kommer att ha nytta av utbildningen i mitt arbete. \n1 instämmer inte alls och 5 instämmer helt.	4
Utbildningen var enkel att använda.\n1 instämmer inte alls och 5 instämmer helt.	5
Vi vill gärna veta vad du tycker. Här kan du lämna kommentarer och förbättringsförslag:	översiktlig och bra. Perfekt intro för nya konstruktörer

Webbseminarier

The screenshot shows a webinar interface for Boverket. At the top left is the Boverket logo and name, with the tagline "Myndigheten för samhällsplanering, byggande och boende". Below this is the webinar title "Stöd för ökat byggande, renovering och energieffektivisering." and the date "Thursday, February 16, 2017, 10:00 CET".

The main content area is split into two parts. On the left is a video player showing a woman speaking. A subtitle at the bottom of the video reads: "I bild ser ni programmet för dagen som beräknas pågå i en timme." The video player has a progress bar at 00:01:04/00:53:38 and control icons for play, volume, and settings.

On the right is a slide titled "Webbseminarium Stöd för ökat byggande, renovering och energieffektivisering" dated "16 februari 2017". The slide features the Boverket logo and tagline. At the top of the slide area are navigation buttons: "Slide", "Sök slide", and "Ladda ner". At the bottom right of the slide area, it says "Slide 1 of 43" with navigation arrows.

At the bottom left of the interface is a sidebar menu with the following items: "Välkomna", "Stöd för ökat bostadsbyggande", "Frågepanel", and "Nyheter från Boverket".

Det kom ett brev!

Hej,

Vi har studerat utbudet av kurser i BBR och även fört dialog med vår branschorganisation om behovet av utbildning i BBR, med inriktning på gällande regelverk för kök och badrum. Vi har många medarbetare som i kontakter med hustillverkare, byggentreprenörer och byggföretag diskuterar så väl "bör-krav" som "skall-krav" i första hand för köken.

Vi undrar nu hur vi ska gå till väga för att ge våra medarbetare en kurs/information med inriktning på gällande regelverk för kök och badrum - "bör-kraven" och "ska-kraven"? Vi har som sagt, sökt bland en rad utbildningsarrangörer men ingen kan tillhandahålla en sådan kurs. Därför vänder vi oss nu direkt till er på Boverket. Vänligen återkom om intresse finns för att arrangera en kurs eller om samlad information kan tillhandahållas på annat sätt.

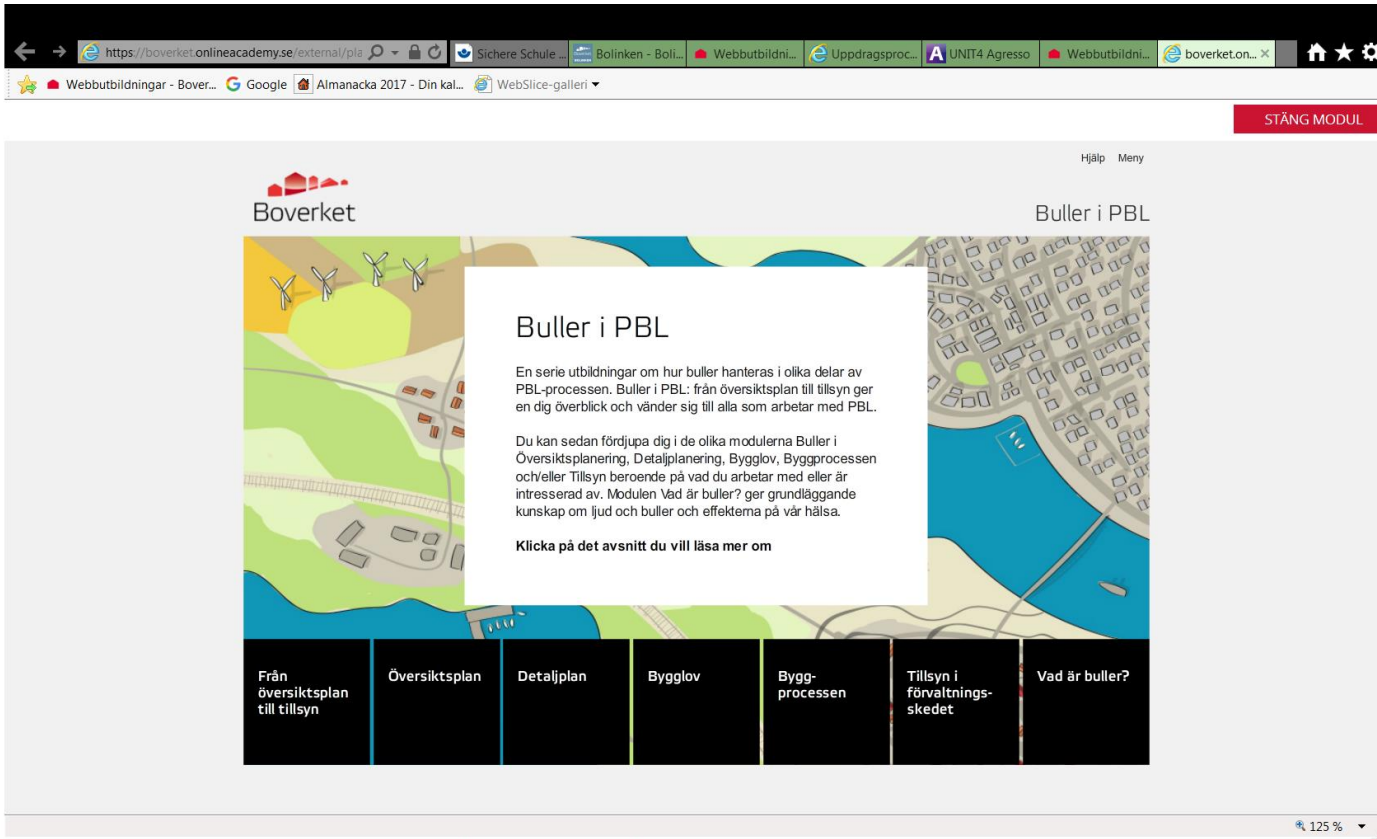
mvh

Ytterligare ett initiativ

Under de senaste tio åren har det genomförts en massiv utbildning av VVS-montörer och arbetsledare hur en VVS-installation ska utföras enligt Säker Vatteninstallation och på så vis Boverkets Byggregler. [...]

Nu vill Säker Vatten och de auktoriserade VVS-företagen bygga vidare på kunskapsspridandet och även utbilda konsulter och arkitekter, så att handlingar är projekterade enligt dagens regler.

Utmaning: input och output

https://boverket.onlineacademy.se/external/pla

Sichere Schule ... Bolinken - Boli... Webbutbildni... Uppdragsproc... UNIT4 Agresso Webbutbildni... boverket.on... x

Webbutbildningar - Bover... Google Almanacka 2017 - Din kal... WebSlice-galleri

STÄNG MODUL

Hjälp Meny

Boverket Buller i PBL

Buller i PBL

En serie utbildningar om hur buller hanteras i olika delar av PBL-processen. Buller i PBL: från översiktsplan till tillsyn ger en dig överblick och vänder sig till alla som arbetar med PBL.

Du kan sedan fördjupa dig i de olika modulerna Buller i Översiktsplanering, Detaljplanering, Bygglov, Byggprocessen och/eller Tillsyn beroende på vad du arbetar med eller är intresserad av. Modulen Vad är buller? ger grundläggande kunskap om ljud och buller och effekterna på vår hälsa.

Klicka på det avsnitt du vill läsa mer om

Från översiktsplan till tillsyn	Översiktsplan	Detaljplan	Bygglov	Byggprocessen	Tillsyn i förvaltnings-skedet	Vad är buller?
---------------------------------	---------------	------------	---------	---------------	-------------------------------	----------------

125 %

Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

Vägledning om BBR och EKS på PBL
kunskapsbanken

PBL kunskapsbanken

[GÅ TILL](#)[Bevakning av rättsfall](#)[Planbestämmelsekatalog](#)[Byggsanktionsguide](#)[Tillsyn av PBL](#)

NYHETSREV

Prenumerera på vårt nyhetsbrev. I detta får du information om nyheter på PBL kunskapsbanken, PBL kompetens samt Boverkets webbseminarier. [Anmäl dig till nyhetsbrevet](#)

WEBBUTBILDNINGAR

Boverkets webbutbildningar syftar till att förbättra kunskapen och tillämpningen av plan- och bygglagen. [Ta del av Boverkets webbutbildningar här.](#)

NYHETER PÅ PBL KUNSKAPSBANKEN

2017-03-02

[Uppdaterade vägledningstexter om byggnadsnämndens tillsyn](#)

2017-03-01

[Planbestämmelsekatalogen - ett digitalt verktyg för bygglov och detaljplaner](#)

2017-02-28

[Byggregler för bostäder till nyanlända](#)

[Läs fler nyheter](#)

Länk till nyhetsbrevet:

<http://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/uppdrag/pbl-kompetens/nyhetsbrev-pbl-kompetens/?id=13858>

[GÅ DIREKT TILL:](#)[Bevakning av rättsfall](#)[Planbestämmelsekatalog](#)[Byggsanktionsguide](#)[Uppföljning av PBL](#)

NYHETSREV

Prenumerera på vårt nyhetsbrev. I detta får du information om nyheter på PBL kunskapsbanken, PBL kompetens samt Boverkets webbseminarier. [Anmäl dig till nyhetsbrevet](#)

WEBBUTBILDNINGAR

Boverkets webbutbildningar syftar till att förbättra kunskapen och tillämpningen av plan- och bygglagen. [Ta del av Boverkets webbutbildningar här.](#)

NYHETER PÅ PBL KUNSKAPSBANKEN

2017-03-02

[Uppdaterade vägledningstexter om byggnadsnämndens tillsyn](#)

2017-03-01

[Planbestämmelsekatalogen - ett digitalt verktyg för bygglov och detaljplaner](#)

2017-02-28

[Byggregler för bostäder till nyanlända](#)

[Läs fler nyheter](#)

[Boverkets byggregler](#)

Här kan du läsa vägledning om Boverkets byggregler.

Utvalda sidor

[Om BBR](#)[Projektering och utförande](#)

[Boverkets konstruktionsregler](#)

Här kan du läsa ta del av vägledning om Boverkets konstruktionsregler.

Utvalda sidor

[Om EKS](#)[Övergripande bestämmelser](#)

[Ändring av byggnader](#)

Här kan du läsa om vad som gäller vid ändring av byggnad.

Utvalda sidor

[Vad är en ändring](#)[Krav vid ändring av byggnader](#)

Regler om byggande

Rumshöjd

[Lysna](#)[Skicka](#) [f](#) [t](#)

Det finns krav på viss rumshöjd i permanenta bostäder, men inte i fritidshus med högst två bostäder. Det finns även krav på rumshöjd i publika lokaler och arbetslokaler. Rumshöjden ska vara tillräcklig för att undvika olägenheter för människors hälsa. Kraven på rumshöjd är beroende på hur länge personer förväntas vistas i rummet och på hur många personer som förväntas vara här. Rumshöjd är ett tekniskt egenskapskrav som behandlas vid tekniskt samråd och startbesked.

Reglerna om rumshöjd i Boverkets byggregler, BBR har sin grund i regler om hygien, hälsa och miljö i plan- och bygglagen, PBL och plan- och byggförordningen, PBF. Rumshöjden ska vara tillräcklig för att undvika olägenheter för människors hälsa.

Plan- och bygglag (2010:900) 8 kap 4 §

Plan- och byggförordning (2011:338) 3 kap 9 §

Det finns i BBR regler om rumshöjd som gäller vid uppförande av en byggnad i avsnitt 3:3. Det finns dessutom regler om rumshöjd som gäller vid ändring av byggnad i avsnitt 3:53, till exempel om en källare byggs om till bostad.

BBR 3:3
BBR 3:53

Rum att visats i mer än tillfälligt eller tillfälligt

Reglerna i BBR om rumshöjd är uppdelade mellan rum avsedda att vistas i mer än tillfälligt och rum avsedda att vistas i tillfälligt. I BBR ges exempel på vad som är rum avsedda för människor att vistas i mer än tillfälligt i och de som är avsedda för tillfällig vistelse. Exempel på rum avsedda att vistas mer än tillfälligt i är rum för sömn och vila. Exempel på rum avsedda att vistas tillfälligt i är hygienrum.

BBR 1:6

Rumshöjd är ett tekniskt egenskapskrav

Rumshöjd är inte ett utformningskrav och ska därför inte prövas i bygglovet. Det beror på att det inte handlar om något av de tre utformningskraven i PBL.

Plan- och bygglag (2010:900) 8 kap 1 §

Rumshöjd är ett tekniskt egenskapskrav som hanteras i byggprocessen vid tekniskt samråd och startbesked.

Det är inget som hindrar att byggnadsnämnden under handläggningen av bygglovet uppmärksammar sökanden om det finns problem kopplat till frågan om rumshöjd.

Rumshöjd i bostäder

Rumshöjden ska vara minst 2,40 meter i bostäder i rum som är avsedda att vistas i mer än tillfälligt. I småhus, det vill säga en- eller tvåbostadshus, får dock rumshöjden vara minst 2,30 meter i vinds- och souterrängvåningar samt i källare. I begränsade delar av rum får dessa rumshöjden understörkas. Man får ståbjord behåva i rumshöjden, var

RELATERAD INFORMATION

Boverkets författningssamling

[BBR - BFS 2011:6](#)

På andra webbplatser

[Arbetsplatsen utformning \(AFS 2009:2\) på Arbetsmiljöverkets webbplats](#)

Regler om byggande

Rumshöjd

48 Lyssna

Skicka

Det finns krav på viss rumshöjd i permanenta bostäder, men inte i fritidshus med högst två bostäder. Det finns även krav på rumshöjd i publika lokaler och arbetslokaler. Rumshöjden ska vara tillräcklig för att undvika olägenheter för människors hälsa. Kraven på rumshöjd är beroende på hur länge personer förväntas vistas i rummet och på hur många personer som förväntas vara här. Rumshöjd är ett tekniskt egenskapskrav som behandlas vid tekniskt samråd och startbesked.

Reglerna om rumshöjd i Boverkets byggregler, BBR har sin grund i regler om hygien, hälsa och miljö i plan- och bygglagen, PBL och plan- och byggeförordningen, PBF. Rumshöjden ska vara tillräcklig för att undvika olägenheter för människors hälsa.

Plan- och bygglag (2010:900) 8 kap 4 §

Plan- och byggeförordning (2011:338) 3 kap 9 §

Det finns i BBR regler om rumshöjd som gäller vid uppförande av en byggnad i avsnitt 3:3. Det finns dessutom regler om rumshöjd som gäller vid ändring av byggnad i avsnitt 3:53, till exempel om en källare byggs om till bostad.

BBR 3:3
BBR 3:53**Rum att visats i mer än tillfälligt eller tillfälligt**

Reglerna i BBR om rumshöjd är uppdelade mellan rum avsedda att vistas i mer än tillfälligt och rum avsedda att vistas i tillfälligt. I BBR ges exempel på vad som är rum avsedda för människor att vistas i mer än tillfälligt i och de som är avsedda för tillfällig vistelse. Exempel på rum avsedda att vistas mer än tillfälligt i är rum för sömn och vila. Exempel på rum avsedda att vistas tillfälligt i är hygienrum.

BBR 1:6

Rumshöjd är ett tekniskt egenskapskrav

Rumshöjd är inte ett utformningskrav och ska därför inte prövas i bygglovet. Det beror på att det inte handlar om något av de tre utformningskraven i PBL.

Plan- och bygglag (2010:900) 8 kap 1 §

Rumshöjd är ett tekniskt egenskapskrav som hanteras i byggprocessen vid tekniskt samråd och startbesked.

Det är inget som hindrar att byggnadsnämnden under handläggningen av bygglovet uppmärksammar sökanden om det finns problem kopplat till frågan om rumshöjd.

RELATERAD INFORMATION

Boverkets författningssamling
BBR - BFS 2011:6

På andra webbplatser

[Arbetsplatsen utformning \(AFS 2009:2\) på Arbetsmiljöverkets webbplats](#)

Rumshöjd är ett tekniskt egenskapskrav

Rumshöjd är inte ett utformningskrav och ska därför inte prövas i bygglovet. Det beror på att det inte handlar om något av de tre utformningskraven i BRL.

Plan- och bygglag (2010:900) 8 kap 1 §

1 § En byggnad ska

1. vara lämplig för sitt ändamål,
2. ha en god form-, färg- och materialverkan, och
3. vara tillgänglig och användbar för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.

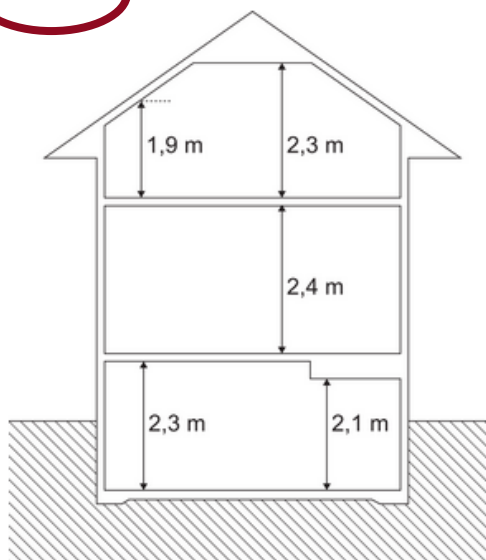
Rumshöjd är ett tekniskt egenskapskrav som hanteras i byggprocessen vid tekniskt samråd och teknisk kontroll.

Det är inget som hindrar att byggnadsnämnden under handläggningen av bygglovet uppmärksammar sökanden om det finns problem kopplat till frågan om rumshöjd.

Rumshöjd i bostäder

Rumshöjden ska vara minst 2,40 meter i bostäder i rum som är avsedda att vistas i mer än tillfälligt. I småhus, det vill säga en- eller tvåbostadshus, får dock rumshöjden vara minst 2,30 meter i vinds- och souterrängvåningar samt i källare. I begränsade delar av rum får dessa rumshöjder underskridas. Men där ståhöjd behövs ska rumshöjden vara minst 2,10 meter under horisontell del av tak eller 1,90 meter under snedtak. Del av rum som inte behöver ståhöjd och därför kan ha lägre rumshöjd behöver inte delas av med vägg eller liknande från den del av rummet som har högre rumshöjd.

BBR 3:3111

Sektion som visar rumshöjder. Illustration: Boverket / Altefur Development

I rum eller avskiljbara delar av rum i bostäder avsedda att vistas i tillfälligt får rumshöjden inte vara lägre än 2,10 meter. Exempel på rum att vistas tillfälligt i är hygienrum och bostadskomplement såsom bostadsförråd och garage.

Vägledning om BBR och EKS

- Publiceras på PBL kunskapsbanken under våren 2017 (slutet av april)
- Vägledningen består av ungefär 100 artiklar och materialet kommer kontinuerligt att fyllas på utifrån behov och efterfrågan från målgruppen samt med ytterligare vägledning inom kap. 8 plan- och bygglagen.
- Lätt att hitta en samlad vägledning för BBR och EKS.

Målgruppen

- PBL kunskapsbanken är i dagsläget mest känd och använd av planerare inom kommun, länsstyrelse och konsultföretag. Utmaningen nu är att nå den breda och stora målgruppen inom byggsektorn.
- Till exempel byggnadsinspektörer, bygglovshandläggare, arkitekter, ingenjörer, projektörer, byggare, entreprenörer, fastighetsägare.

Marknadsföring av vägledningen

- Kan Byggrådet hjälpa oss att marknadsföra vägledningen?
- Boverket tillhandahåller ett "marknadsföringskit" med texter, länkar, filmer med mera.

Arbetet fortsätter kontinuerligt

- Uppföljning - Hur fungerar texterna för målgrupperna?
- Behov av ytterligare vägledning?
- Hur för vi dialog med Byggrådet?

Allmänna råd om bredbandsanslutning

PBL/PBF

- Nytt tekniskt egenskapskrav om bredbandsanslutning (8 kap 4 § PBL, 3 kap. 20 a § PBF)
- Krav på att en byggnad som innehåller bostäder eller arbetslokaler ska vara utrustad på ett sådant sätt att lägenheterna lätt kan anslutas till bredband
- Gäller vid nybyggnad och ombyggnad
- tillämpas på ärenden där ansökan om lov alternativt anmälan kommer in från och med den 1 januari 2017.

Allmänna råd om bredbandsanslutning

- Nya allmänna råd om bredbandsanslutning, BRE
- Kanalisation från byggnaden ut till tomtgränsen
- Infrastruktur för bredband i byggnaden (Stjärnnät)
- Accesspunktens placering
- Tillämpas från och med den 1 april 2017

Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

Fördjupad Markörundersökning av BBR Byggrådet 2017-03-09

Ingrid Hernsell Norling
Tekniska Egenskaper

Markörundersökning av BBR

- Boverket genomförde under våren 2016 en undersökning som syftade till att ta reda på hur ett antal utvalda yrkesgrupper som använder BBR uppfattar byggreglerna
- I undersökningen deltog bland annat fastighetsbolag och undersökningen visade att denna grupp upplevde att kraven i BBR var högt ställda vilket kunde hindra bostadsbyggande
- Denna undersökningen är en fördjupad analys av den tidigare genomförda undersökningen och syftar till att få en djupare insikt i vilka krav fastighetsbolagen anser är högt ställda samt på vilket sätt de påverkar deras byggande.

Markörundersökning av BBR

Metod fördjupad undersökning

- Kvalitativ metod med djupintervjuer av 9 privata fastighetsbolag och 12 kommunala fastighetsbolag
- Personer med direkt insyn i eller ansvar för företagets nyproduktion
- Samtliga storstadsregioner finns representerade tillsammans med bolag verksamma inom mellanstora samt mindre svenska städer

Markörundersökning av BBR

Slutsatser fördjupad undersökning

- De faktorer som primärt hämmar bostadsbyggandet är bristen på planlagd mark och, långa planprocesser. Överklagandena nämns som särskilt problematiskt
- Konjunkturläget skapar brist på personal hos kommuner samt byggbolag och gör det svårt att möta efterfrågan vilket skapar en tröghet på markanden
- Det är inte är regelverket i sig som skapar hinder för byggande i Sverige snarare tillämpningen av BBR och skillnader i hur regelverket tolkas
- När det gäller kraven i BBR som upplevs hindrande är det är främst tillgänglighet som intervjupersonerna har flest synpunkter på. Övriga områden som delvis upplevs problematiska är bostadsutformning samt buller

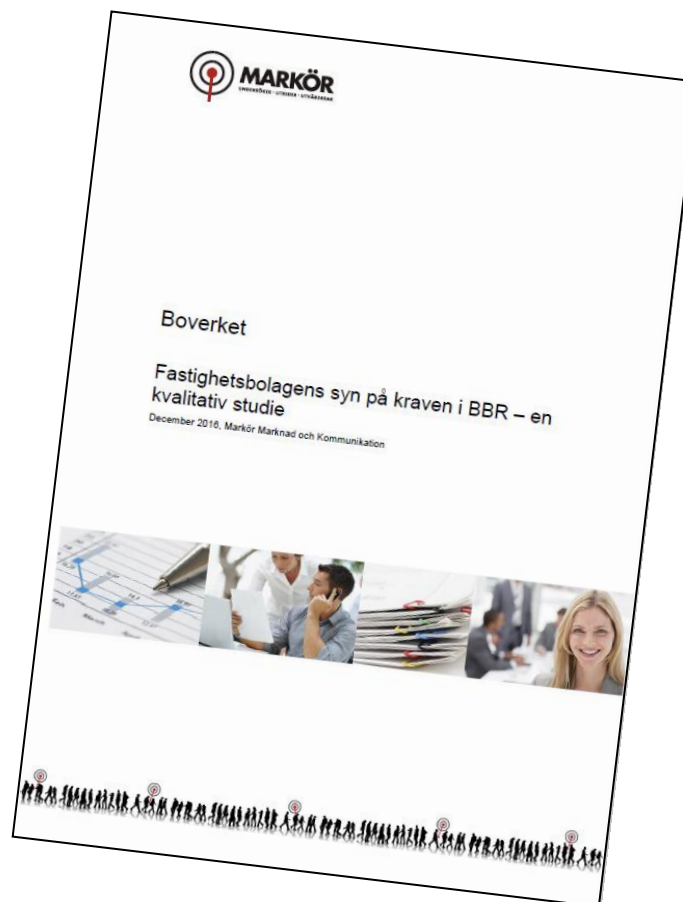
Markörundersökning av BBR

Slutsatser fördjupad undersökning

- Övriga krav kan i kombination med tillgänglighetskraven bli svåra att uppfylla
- Det är främst bristande lönsamhet och höga kostnader som ligger bakom att en del projekt inte verkställs. Krav som verkar kostandsdrivande kan därmed indirekt verka hämmande.
- Det är främst vid ombyggnation som fastighetsbolagen avstår från att förverkliga en del projekt, mest pga. bristande lönsamhet, eller svårigheten att få till attraktiva lösningar. (hisskrav, energikrav)
- Byggandet kan stimuleras genom regellättnader för andelen tillgänglighetsanpassade bostäder, regellättnader i ljudkrav samt begränsningar i rätten att överklaga bygglov.

Markörundersökning av BBR

Rapport
fördjupad undersökning

Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

Energi Byggrådet 9 mars 2017

Mikael Näslund, Sofia Wellander, Tove Lundmark Söderberg

Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

BEN och nära-nollenergiregler

Mikael Näslund
Boverkets byggråd 9 mars 2017

Innehåll

BEN – normalt brukande

- Tydliga regler för normalt brukande
- Beräkning av byggnadens energianvändning
- Normalisering av uppmätt energi
- Ikraftträdande 15 december 2016

BBR – nära-nollenergibyggnader

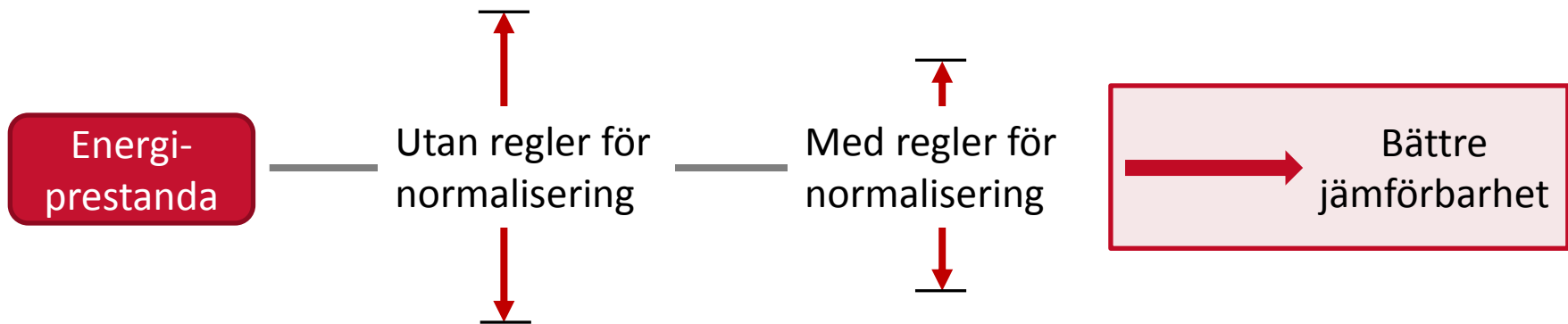
- Huvudsakliga ändringar
- Definitioner – systemgräns och energiprestanda
- Klimat och geografi – energikrav i Sveriges olika delar
- Energikraven för nära-nollenergihus

BEN

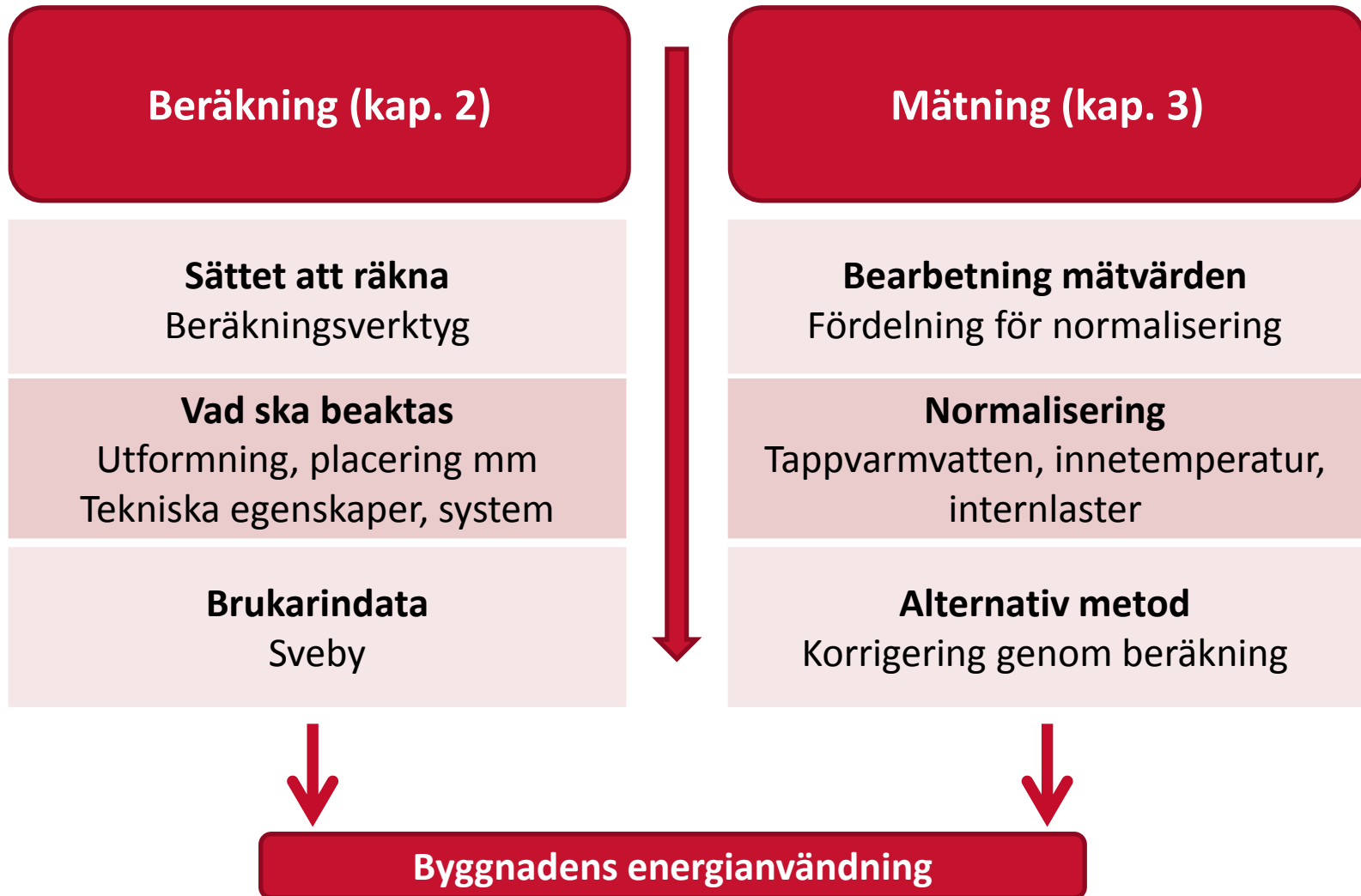
Boverkets föreskrifter och allmänna råd om fastställande av byggnadens energianvändning vid normalt brukande och ett normalår (BFS 2016:12)

BEN – varför en ny föreskrift?

- BEN används vid verifiering av energikrav enligt BBR och vid upprättande av energideklarationer
- Energianvändningen ska då bestämmas för ett normalt brukande
- Energiprestandan ska beskriva byggnadens energitekniska egenskaper, inte hur byggnaden har brukats
- Energireglerna har inte angett hur normalt brukande ska hanteras
→ Normalt brukande regleras i BEN

BEN – föreskriftens struktur

BEN – några indata för normalt brukande i beräkningar

Parameter	Värde
Småhus	
Innetemperatur	21°C
Tappvarmvatten	20 kWh/m ² år
Vädringsförlust	$4/\eta_{\text{uppv}}$ kWh/m ² år
Hushållsel (spillvärme)	$30/\eta_{\text{tvv}}$ kWh/m ² år
Lokaler	
Innetemperatur	Avsedd innetemperatur
Tappvarmvatten	2 kWh/m ² år

BEN – normaliserade värden för uppmätta data

Enbart värden som kan utläsas ur begränsade mätdata

Parameter	Värde
Småhus	
Innetemperatur	21°C
Tappvarmvatten	20 kWh/m ² år
Internlast/hushållsel	30 kWh/m ² år

Tappvarmvattenanvändningen normaliseras till 20 kWh/m² år
Energi till uppvärmning får korrigeras om hushållsenergin avviker från det normala, 30 kWh/m² år

Ändringar i BBR

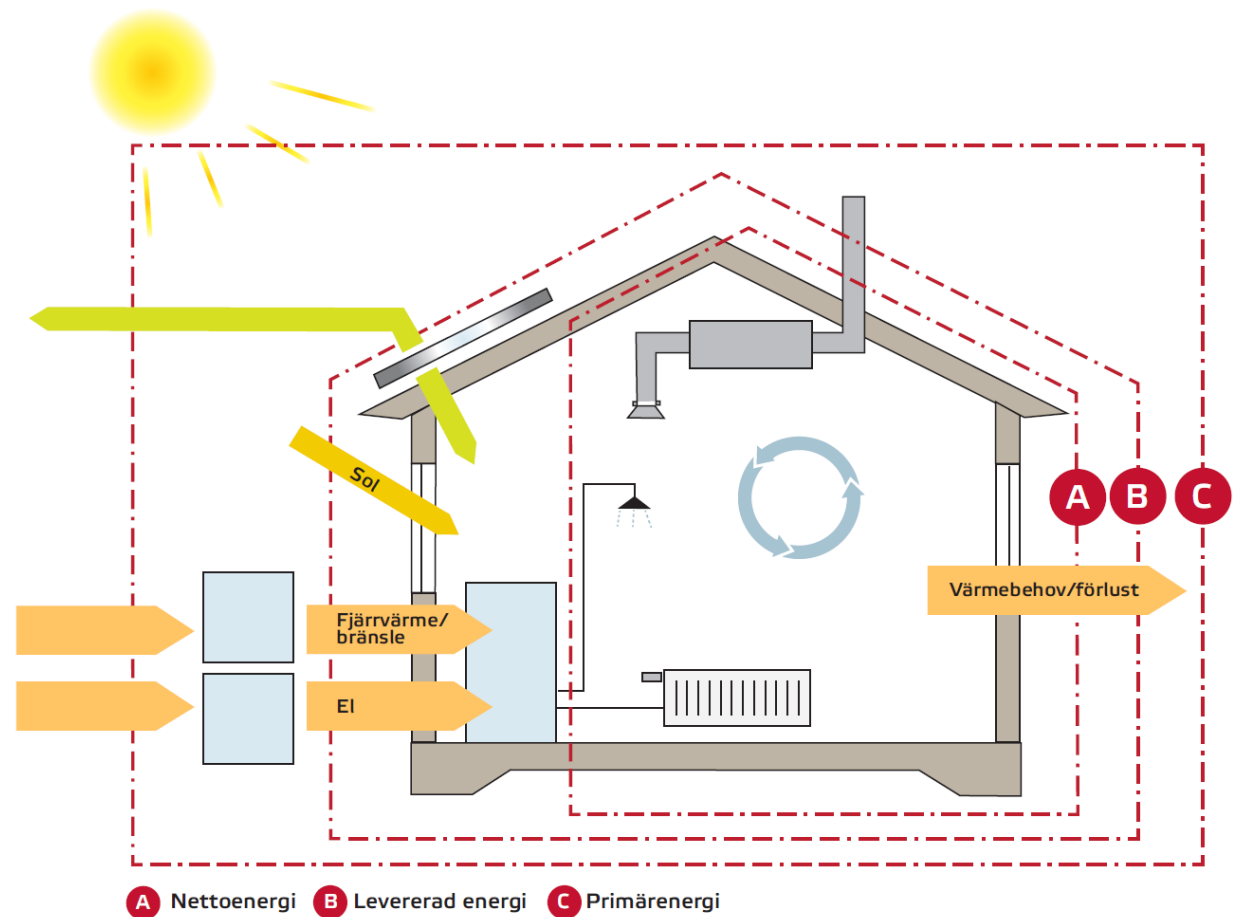
Huvudsakliga ändringar i BBR

- Implementering av EU:s energiprestandadirektiv i svenska byggregler
- Primärenergital ersätter specifik energianvändning
→ ändrad systemgräns
- Geografiska justeringsfaktorer ersätter klimatzonerna
- Kategorin elvärmda byggnader försvinner
- Användning av förnybar energi i byggnaden eller dess tomt utvidgas att utöver sol även omfatta vind, mark, luft och vatten
- Energikraven oförändrade 2017 i så stor utsträckning som möjligt. Allmän skärpning 2021.
- Verifiering och normalisering (BEN) utan förändringar

Definitioner – systemgräns

Systemgräns

Direktivet anger att beräkningar börjar med nettoenergi, fortsätter med installationerna och avslutas med att beräkna primärenergi-användningen.

Definitioner – energiprestanda

Primärenergital PET (kWh/m²år)

$$PET = \frac{\left(\frac{E_{\text{uppv,el}}}{F_{\text{geo}}} + E_{\text{kyl,el}} + E_{\text{tvv,el}} + E_{\text{f,el}} \right) \times PE_{\text{el}} + \left(\frac{E_{\text{uppv}}}{F_{\text{geo}}} + E_{\text{kyl}} + E_{\text{tvv}} \right) \times PE_{\text{övr}}}{A_{\text{temp}}}$$

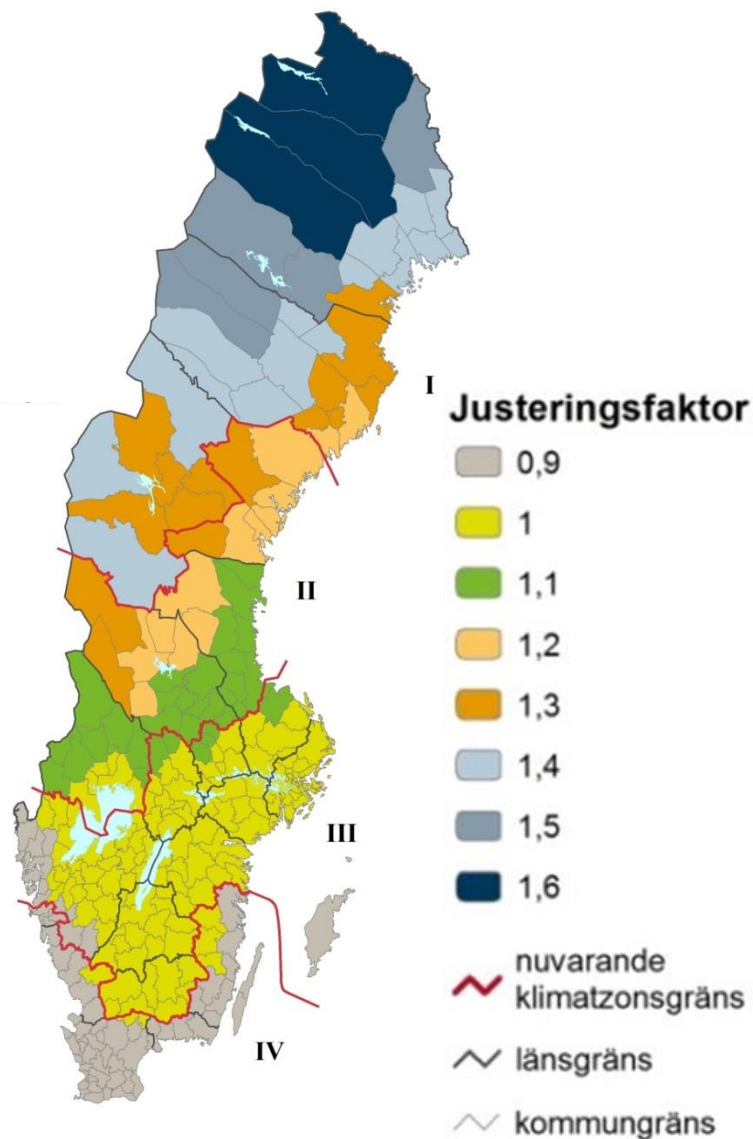
$E_{\text{uppv,el}}, E_{\text{kyl,el}}, E_{\text{tvv,el}}, E_{\text{f,el}}$ $E_{\text{uppv}}, E_{\text{kyl}}, E_{\text{tvv}}$	Levererad köpt energi Energi till uppvärmning, komfortkyla, varmvatten och fastighet uppdelat i elenergi och övrig energi (kWh)
F_{geo}	Geografisk justeringsfaktor (-)
PE_{el}	Primärenergifaktor för el (-)
$PE_{\text{övr}}$	Primärenergifaktor för övrig energi (-)
A_{temp}	Tempererad area (m ²)

Geografiska justeringsfaktorer

De fyra klimatzonerna i BBR ersätts med geografiska justeringsfaktorer F_{geo} fastställda på kommunnivå

Län	Geografiskt läge (kommun)	Geografisk justeringsfaktor F_{geo}
Blekinge	Samtliga kommuner	0,9
Dalarna	Avesta, Borlänge, Falun, Gagnef, Hedemora, Leksand, Ludvika, Smedjebacken och Säter	1,1
	Mora, Orsa, Rättvik och Vansbro	1,2
	Malung-Sälen och Älvdalen	1,3
Gotland	Gotland	0,9
Gävleborg	Samtliga utom Ljusdal och Ovanåker	1,1
	Ljusdal och Ovanåker	1,2
Halland	Samtliga utom Hylte	0,9
	Hylte	1,0
Jämtland	Berg, Bräcke, Krokoms, Ragunda och Östersund	1,3
	Härjedalen, Strömsund och Åre	1,4

Geografiska justeringsfaktorer

Klimatzon	F_{geo}
I	1,2–1,6
II	1,0–1,3
III	0,9–1,1
IV	0,9–1,0

$F_{geo} = 1,0$ referens i Eskilstuna
(klimatzon III)

F_{geo} beräknad som ortens
klimatindex (SMHI) i
förhållande till Eskilstunas
klimatindex

Krav på primärenergital och skärpning

	Småhus	Flerbostads- hus	Lokaler	Primär- energifaktor (el)
Krav på primär- energital (kWh/m²år)				
2017	90	85	80	1,6
2021	90 + areakorr	85	80	2,5
Specifik energi- användning (kWh/m²år)				
2017	55–90	50–80	50–70	
2021	35–80	35–65	32–44	
Skärpning (%)	35–10	30–20	35	

WHY DO WE NEED THIS PACKAGE?

THE ENERGY SYSTEM OF TOMORROW WILL LOOK DIFFERENTLY

2030

50% of electricity to come from renewables

2050

Electricity completely carbon free

PARIS2015
UN CLIMATE CHANGE CONFERENCE
COP21-CMP11

Ambitious **energy and climate commitments**

Unique opportunity to **modernise our economy** and to

boost competitiveness

create the growth and jobs we need

ENERGY EFFICIENCY

ACHIEVING THE BINDING 30% ENERGY EFFICIENCY TARGET BY 2030

Energy Efficiency Directive

- Binding 30% energy efficiency target for 2030;
- Create 400,000 new jobs;
- Reduce gas imports by 12%;
- Save € 70 billion in fossil fuel imports;
- Empower consumers by granting access to information on their energy consumption.

Energy Performance of Buildings

- Clear vision for a decarbonised building stock by 2050;
- Smart & Efficient buildings through use of Information and Communication Technologies and Smart Technologies;
- Smart Finance for Smart Buildings initiative:
 - More effective use of public funding
 - Aggregation of funds
 - De-risking
- Protect vulnerable groups & address energy poverty.

Ecodesign Working Plan 2016-2019

- List of new product groups;
- Outline on how ecodesign will contribute to circular economy objectives;
- Specific measures on air conditioning;
- Guidelines on voluntary agreements.

SUCCESSSES OF THE IMPLEMENTATION OF THE EPBD

LOOKING BACKWARDS

- ✓ Creating a step-change in the energy efficiency requirements in building codes across the EU

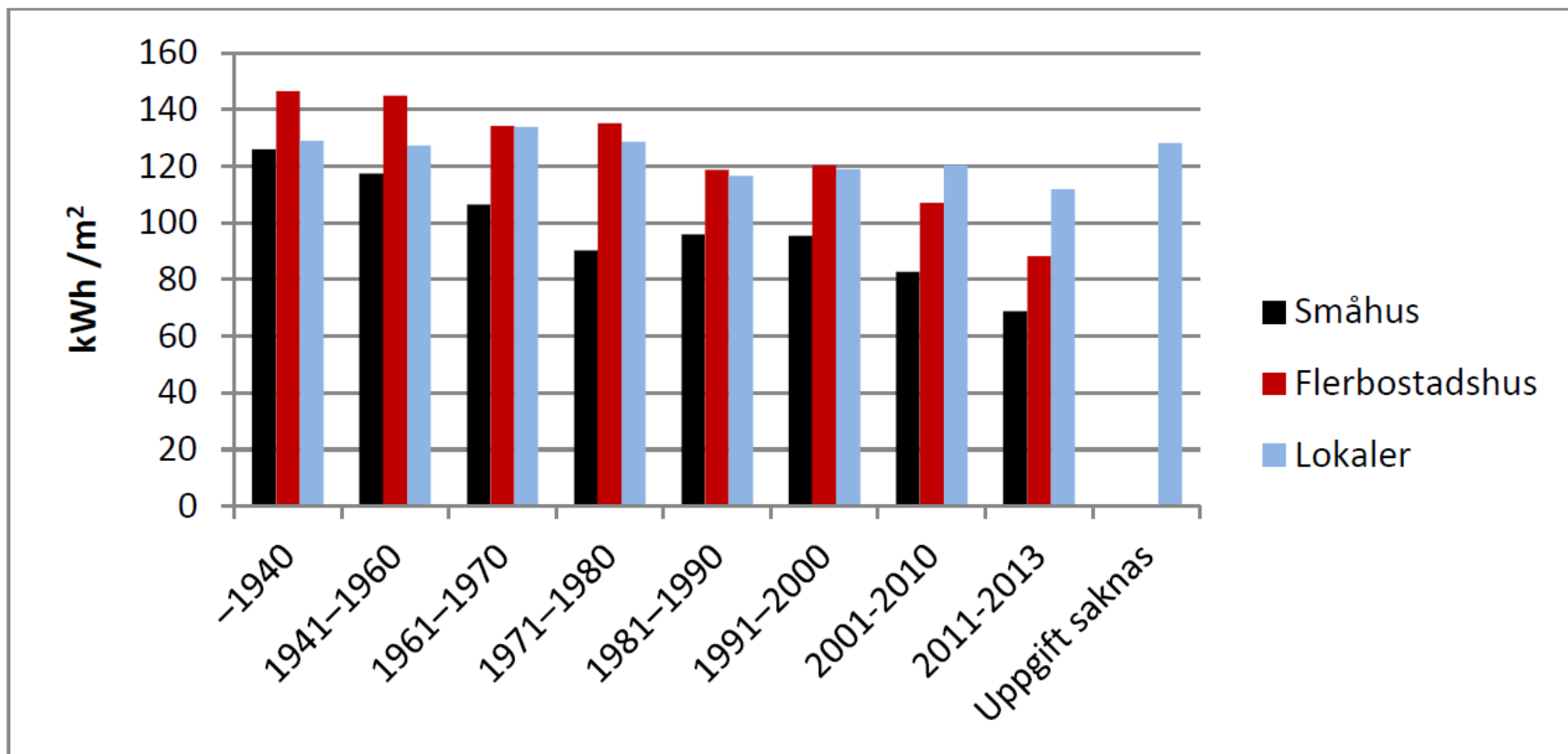

- ✓ As a result, new buildings today consume only half as much as typical buildings from the 1980s

TO DO: tackling an European building stock that is old and inefficient

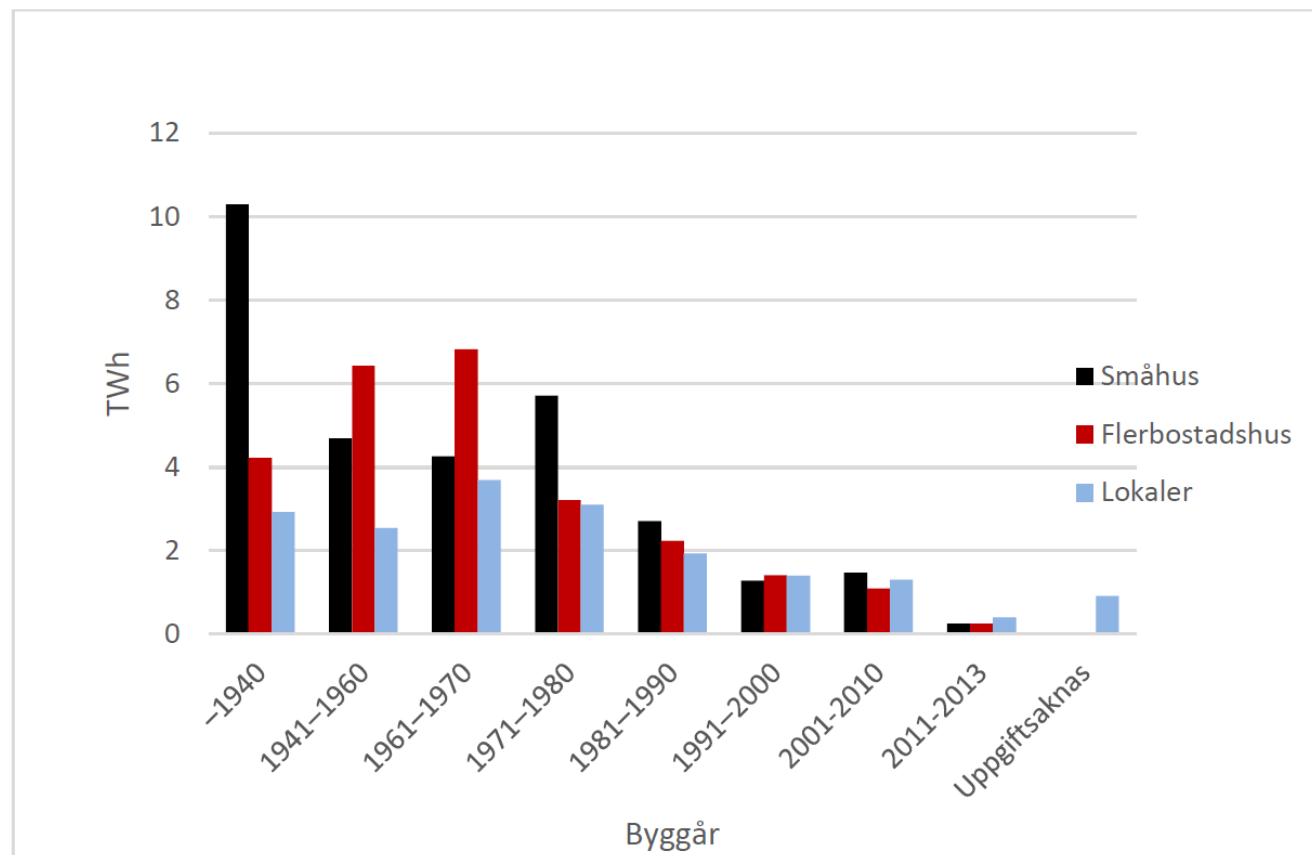
Energianvändningen i byggnadsbeståndet

Figur 7 Genomsnittlig energianvändning per kvadratmeter för uppvärmning och varmvatten år 2014, fördelad efter byggår och byggnadskategori, kWh per m² och år.

Energianvändningen i byggnadsbeståndet

Figur 5 Total energianvändning år 2014 uppdelat per byggår och byggnadskategori, TWh.

Källa: Energistatistiken

LOOKING FORWARD: NEXT GENERATION OF BUILDING POLICIES?

RATIONALE

- **Lack of long term vision for the existing building stock**
- **Need for modernising building codes to better support smart and user-adapted building systems**

- **Improve links between legal tools and financial support**
- **Address energy performance (energy efficiency & renewables) more systematically**

LONG TERM **RENOVATION** STRATEGIES

SUPPORTING BUILDING RENOVATION: LONG TERM VISION AND FINANCING MECHANISMS

Long term building renovation strategies (Article 2a):

Article 4 of Directive 2012/27/EU (EED) → new article 2a EPBD

Completed with:

- Vision of a decarbonised building stock by 2050;
- Smart Finance for Smart Buildings approach to mobilisation of investment.

Working in synergy with Article 7 of the EED

SIMPLIFICATION

NEW BUILDINGS, INSPECTIONS

Simplification of Articles 6 and 7

- The pre-feasibility study of high-efficiency alternative systems is deleted

Simplification of Articles 14 and 15

- Higher thresholds for inspections
- Introduce the possibility to replace physical inspections for buildings equipped with electronic monitoring (and building automation and control systems)

MODERNISATION AND SMART BUILDINGS

EXTENDING THE SCOPE

Smartness indicator- support uptake smart technologies

- Rating the readiness of the building to adapt its operation to the needs of the occupant, of the grid, and to improve its performance

Electro-mobility

- Gradual requirement on infrastructure for electro-mobility in non-residential buildings
- Tackling barriers in apartment blocks through pre-cabing for electric charging in residential buildings

Updated Article 10 on financial incentives and market barriers

- Using EPCs to assess savings from renovations financed with public support
- Buildings frequently visited by the public (over a certain size) to disclose actual energy consumption data

Updated Article 20 on information

- Simplifying recommendation requirements

Annex II on independent control systems

- Clarifying statistical methodology

CALCULATION OF ENERGY PERFORMANCE

COMBINATION OF ENERGY EFFICIENCY AND RENEWABLE ENERGY MEASURES

Clarification of Annex I

- Improve transparency and consistency in the way energy performance is determined at national or regional level
- Take into account the importance of the indoor environment
- Consideration of renewable energy sources

IMPLEMENTATION

2010 ENERGY PERFORMANCE OF BUILDINGS DIRECTIVE

Recent developments

- Adoption of the EPBD standards, a tool for Member States' implementation
- Reporting progress: national cost-optimal calculations
- Achieving the nearly zero-energy building targets: Commission guidelines for Member States
- Good practices document http://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/document/5_en_autre_document_travail_service_part1_v4.pdf
- Concerted Action: from IV to V